

le achtergrond van het uitgaan binnen die scene en het genotmiddelengebruik.

Uniek aan dit boek is het culturele perspectief en de beschrijving van het uitgaansleven van migrantenjongeren. Dit maakt het boek net iets interessanter dan een droge rapportage over alcohol- en druggebruik. Goede achtergrondliteratuur voor iedereen die werkt met jongeren. Vanuit de vele beschrijvingen van het genotmiddelengebruik en de sociaal-culturele context ervan formuleren de auteurs ook belangrijke aanbevelingen voor preventie. De resultaten zijn weliswaar niet representatief voor alle Haagse jongeren, maar geven wel een realistisch beeld van wat er zich afspeelt in verschillende uitgaansscenes én een eerste verkenning van het uitgaan van allochtone jongeren. Positief aan het onderzoek is ook het ontbreken van een beschuldigende vinger en problematisering van het genotmiddelengebruik. Het onderzoek laat wel een kans liggen om de situatie in Den Haag te vergelijken met andere steden of met landelijke gegevens. Het lijkt mij ook interessant om te een peiling te doen naar de noden en behoeften die (allochtone) jongeren ervaren op het vlak van uitgaan en genotmiddelen. Daarvoor zouden ook niet- of minder uitgaande jongeren benaderd moeten worden.

Elke Plovie

Jaap Brandligt & Ineke Jacobs-Moonen. **De dynamiek tussen lijn en staf.** Assen: Koninklijke Van Gorcum, 2005, 96 p., € 17,50 ISBN 90 5898 069 3

De auteurs nemen in dit boekwerk rol en positie van stafmedewerkers onder de loep. In het bijzonder de bijdrage van stafmedewerkers aan '(...) die door velen verfoeide bureaucratie'. In dit boek wordt een zoektocht ondernomen naar onder andere het antwoord op de vraag: 'Hoe erg is die bureaucratie?' En, daaraan gekoppeld: 'Zitten staven in de knel?' De zoektocht staat in het licht van het functioneren van staven binnen organisaties in een voortdurend in beweging (dynamisch) zijnde omgeving. Een omgeving die zich kenmerkt door steeds meer op kennis georiënteerde verbanden en samenleving. De zoektocht eindigt met de conclusie dat in grotere organisaties een zekere mate van bureaucratie onvermijdelijk en zelfs functioneel is. En nee, staven zitten niet in de knel.

Tussen het stellen van bovengenoemde en andere vragen en het geven van bovengenoemde en andere antwoorden, behandelen de schrijvers diverse vragen en antwoorden aan de hand van de thema's die in de volgende hoofdstukken worden aangekaart. Delen van antwoorden op vragen als: 'Wat is dat nu eigenlijk, die kennismaatschappij?' 'Hoe kunnen organisaties die zeggen kennis te genereren bijdragen aan die kennismaatschappij?' 'Welke en wat

voor soort organisaties dragen bij?' 'Zijn dit academische organisaties?' 'Maar ook basisscholen?'

De antwoorden (voor zover mogelijk) staan verspreid in de hoofdstukken met thema's als: be- en ontstaving, macht, stafbureau, lijn en staf, staf en service samen of apart, plannen en afrekenen, beheersen en controleren van een non-profit organisatie, investeren in kennis, de positie van stafmedewerkers.

De keuze van de vragen opgeworpen in dit boek, zijn gekozen in samenspraak met een forum van veldwerkers. Het betreft hier consultants, een projectmanager, beleidsmedewerkers van stafbureaus, directeurs van organisaties, en bestuurders.

De opvattingen van het forum werden gespiegeld aan nationale en internationale organisatieliteratuur zoals wij die vaak tegenkomen in Nederlandse en buitenlandse (voornamelijk) Angelsaksische boeken.

De moeite waard om te lezen?

De behandelde thema's en bijbehorende vragen zijn interessant. In het veld en bij instellingen van onderwijs vragen velen zich af wat en of ze iets aanmoeten met 'de kennismaatschappij'. Is dit de zoveelste modieuze, misbruikte, zogenaamd nieuwe trend in organisatieland? Hebben we dit al niet eerder gehoord? Oude wijn in nieuwe zakken? Plastic in plaats van kurk? Kortom, een boek als dit laat ons weer fris aankijken tegen thema's waar we af en toe wakker van liggen, maar steeds weer door geboeid raken.

Jammer is de beperking tot Nederlandse en Angelsaksische literatuur, terwijl veel Frans- en Duits-talige literatuur voorhanden is. Een ander punt van kritiek is het ontbreken van in sommige gevallen de oorspronkelijke bron. Als voorbeeld zij vermeld de literatuurverwijzing naar de ideeën van Mintzberg. In de literatuurlijst treffen we de titel *Organisatiestructuren* aan, uit 1992. Betreffend boek is een Nederlandse vertaling van *Structure in fives: designing effective organizations* uit 1983. Dat is weer een beknopte uitgave van het oorspronkelijke werk *The Structuring of organizations* uit – als ik me niet vergis – 1979. Bij het behandelen van thema's als de kennismaatschappij is een zorgvuldige datering van het oorspronkelijke werk van belang. Voor het overige: een luchtig en speels geschreven, zeer leesbaar boek.

Meindert Slagter

Fer van den Boomen, Rinus Merkies & Marcel Hoonhout.
Professionele dilemma's van de coach. Het maken van verantwoorde keuzen. Soest: H. Nelissen., 2004, 263 p., € 29,50
 ISBN 90 244 16523

De drie auteurs willen met dit boek een bijdrage leveren aan de praktijktheorie van coaching. Zij kiezen hiervoor een meer zoekende benadering, waarbij zij willen laten zien waar je als coach in de praktijk tegenaan loopt. Het boek is dan ook niet zozeer een etquette of een receptenboek, maar eerder wordt al zoekend een systeem aangebracht. In veel literatuur over coaching wordt een deductieve benadering gehanteerd. Er wordt dan veelal gestart met een somtijds *gerenormeerde* en meer gesetelde professionele begeleidingsmethode, vaak die van supervisie. Vervolgens wordt, uitgaande van het daarbijkorende concept, de nodige energie gestoken in het zoeken naar overeenkomsten en verschillen met andere begeleidingsmethoden. Hier in dit boek wordt eerder een inductieve benadering gekozen. De praktijk van coaching is nog niet zo uitgekristalliseerd en er is nog geen overeenstemming over een bepaald concept. Mogelijk beogen de auteurs ook helemaal niet zo een voorschrijvende rol in het debat, maar zij willen wel hun steentje bijdragen om systematiek en methodiek te ontwaren. Toch ontkomen de auteurs niet aan beslissingen en keuzen van uitgangspunten en bouwprincipes (en met

recht, in mijn ogen). Ook zij kiezen een definitie van coaching. Ik spreek dan liever van een voorlopige werkdefinitie. Zo zien zij coaching als een doelgerichte (1) methode (2) van begeleiden (3) van leren (4) gericht op zelfstandig functioneren (5) van individuen en teams (6) binnen een bepaalde organisatiecontext (7). De auteurs leiden hieruit zeven spanningsvelden af. Hierover later meer, maar eerst iets over de opzet van het boek. Er is een concreet, kort *verbatim* verslag van een coachings-geprek tussen een coach en een manager (de gecoachte), in dit boek 'de klant' genoemd. Ditzelfde gespreksfragment wordt in zeven verschillende hoofdstukken steeds opnieuw ingezet om de zeven spanningsvelden toe te lichten. Elk spanningsveld krijgt in het betreffende hoofdstuk eerst een algemene inleiding om vervolgens aan de hand van een kader met theoretische noties te worden toegelicht. De risico's van de keuze voor een van de uitersten wordt uitgesponnen om vervolgens in te gaan op wat de coach zou kunnen inzetten om het spanningsveld tussen de twee polen te hanteren. Hiervoor worden enkele tools of handige gereedschappen in een kader aangereikt. Elk hoofdstuk wordt besloten met een verwijzing naar andere aspecten die samenhangen met het spanningsveld in kwestie. Deze consequent aangehouden opbouw en het uit de praktijk ontstane gespreksfragment waarbij steeds een ander spanningsveld als perspectief wordt gekozen, zijn de lezer behulpzaam om de explicitering en onderbou-